Ministerstwo Zdrowia

NPZ NARODOWY PROGRAM ZDROWIA

Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

Fundacja Pozytywnej Profilaktyki

Lokalne strategie przeciwdziałania narkomanii jako platforma współpracy pomiędzy samorządem, organizacjami pozarządowymi i szkołami.

SŁAWOMIR PIETRZAK

WROCŁAW, 11.05.2018

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

Ustawa z dnia 29.07.2005 o przeciwdziałaniu narkomanii

Art. 10.

(…)

2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej "Gminnym Programem", biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

3. Gminny Program uchwala rada gminy.

4. Gminny Program jest realizowany przez jednostkę wskazaną w tym programie.

5. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

Ustawa z dnia 29.07.2005 o przeciwdziałaniu narkomanii

Art. 5.

- 1. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie.
- 2. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii są realizowane, w zakresie określonym w ustawie, także przez:
  - 1) przedszkola, szkoły i inne jednostki organizacyjne wymienione w art. 2 pkt 3-9 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59);
  - (…)
- 3. W realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1, mogą uczestniczyć **organizacje pozarządowe** i inne podmioty, których działalność statutowa obejmuje zadania należące do sfery zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, działalności charytatywnej, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, kultury fizycznej, porządku i bezpieczeństwa publicznego lub przeciwdziałania patologiom społecznym, promocji i organizacji wolontariatu,

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii*

- § 1.
  - 1. Szkoły i placówki prowadzą systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły i placówki w celu przeciwdziałania narkomanii.

- § 7.
  - 6. Działalność, o której mowa w § 1, powinna być realizowana z uwzględnieniem form i działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy, oraz w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o zdrowiu publicznym.

Lokalna społeczność

- Społeczność lokalna to zbiorowość, która zamieszkuje wyodrębnione i stosunkowo niewielkie terytorium, jak np. miasto, wieś czy osiedle, w której występują silne więzi wynikające ze wspólnych interesów i potrzeb, a także z poczucia przynależności do zamieszkiwanego miejsca.
- Istotnym czynnikiem sprzyjającym tworzeniu się lokalnych społeczności jest uczestnictwo mieszkańców danego obszaru w różnego rodzaju aktywnościach społecznych.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

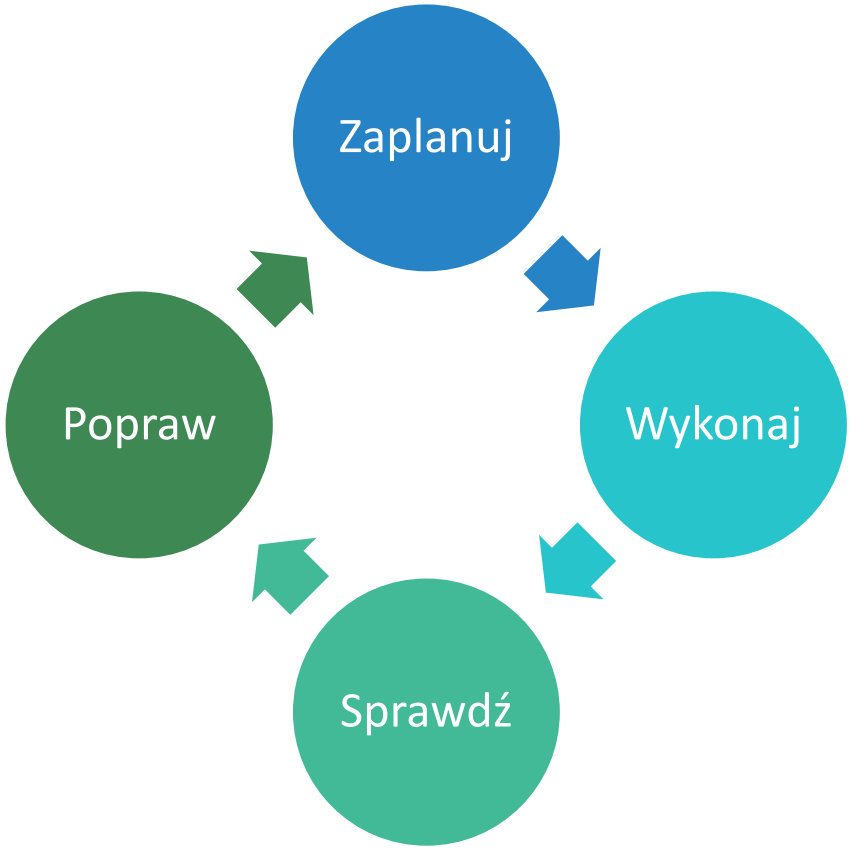

Budowanie lokalnych strategii

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Planowanie

- Podejście eksperckie vs podejście partycypacyjne
- Zasady planowania:
  - *Zasada partycypacji.*
  - *Zasada spójności*
  - *Zasada społecznej akceptacji.*

Podejście eksperckie vs. Podejście partycypacyjne

Podejście eksperckie – program jest opracowywany samodzielnie przez zespół specjalistów z danej dziedziny, którzy pracują wyłącznie w swoim gronie, w razie potrzeby korzystając z informacji zewnętrznych.

Podejście partycypacyjne – opiera się na społecznym procesie tworzenia programów, w którym uczestniczą podmioty zainteresowane rozwiązaniem problemu, którego dotyczy program.

Zasada Partycypacji

Konieczność włączania do planowania i realizacji programu jak największej liczby partnerów.

Zasada spójności

Łączenie zadań realizowanych przez różne organizacje i instytucje tak, aby możliwa była stała współpraca realizatorów i koordynacja ich działań.

Zasada społecznej akceptacji

Strategia powinna być w społeczności upowszechniona, a jej cele i zadania należy publicznie objaśniać przy pomocy dostępnych środków przekazu, w tym także lokalnych mediów.

Planowanie

Zespół specjalistów:

- Pracownicy jednostek samorządu terytorialnego
- Przedstawiciele KRPA
- Pracownicy naukowi
- Przedstawiciele NGO
- Przedstawiciele placówek oświatowych

Szeroki krąg specjalistów

Konsultacje

Przekazanie strategii do konsultacji społecznych

Prośba o uwagi kierowana do przedstawicieli:

- Podmiotów leczniczych
- Organizacji pozarządowych
- Placówek oświatowych (szkół)
- Pracowników socjalnych
- Policji i Straży Miejskiej
- Innych zainteresowanych osób

Poszukiwanie rozwiązań

Lipiec

Początek prac nad Gminnym Programem

Wrzesień

Wstępna wersja strategii

Przekazanie do zaopiniowania przez wybrane podmioty

Październik

Opracowana wersja ostateczna Programu uwzględniająca uwagi z konsultacji

Listopad/Grudzień

Przyjęcie Uchwały przez Radę Gminy/Radę Miejską

Wdrażanie rozwiązań

Realizacja zadań zapisanych w Programie

- Wybór realizatorów
  - NGO
  - Placówki oświatowe
  - Podmioty lecznicze

Wdrażanie rozwiązań

Zadania określone w gminnej strategii są przypisane najczęściej tym podmiotom, które posiadają zasoby odpowiednie do ich realizacji.

Profilaktyka uniwersalna ->

Profilaktyka selektywna ->

Profilaktyka wskazująca ->

Wsparcie i pomoc terapeutyczna ->

Redukcja szkód ->

Wdrażanie rozwiązań

Czas trwania strategii

Realizacja zadań zawartych w Programie

Sprawdzenie rozwiązań

Prowadzenie ewaluacji prowadzonych działań

Prowadzenie badań ilościowych

Monitorowanie

Dane ilościowe:

- Badanie populacji generalnej
- Badanie ESPAD
- Raporty i sprawozdania od realizatorów Programu
- Dane epidemiologiczne z instytucji zewnętrznych (PIS, KMP, Szkoły)

Dane jakościowe

- Rozmowy z realizatorami programów i działań
- Wizytacje programów

Sprawdzanie rozwiązań

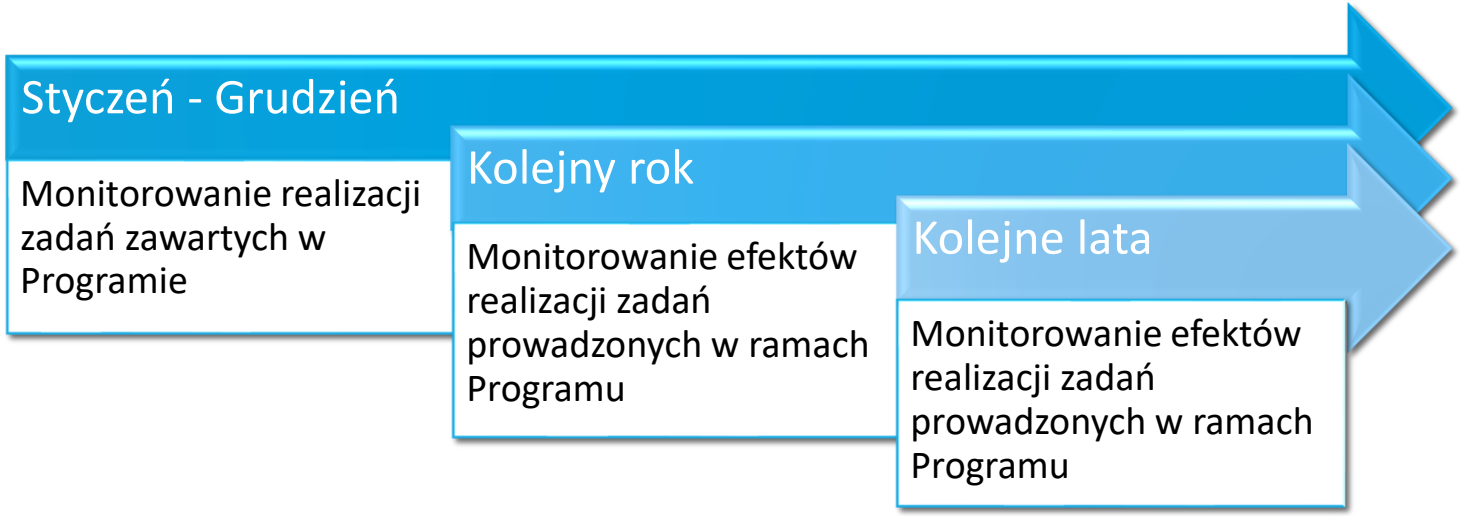

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

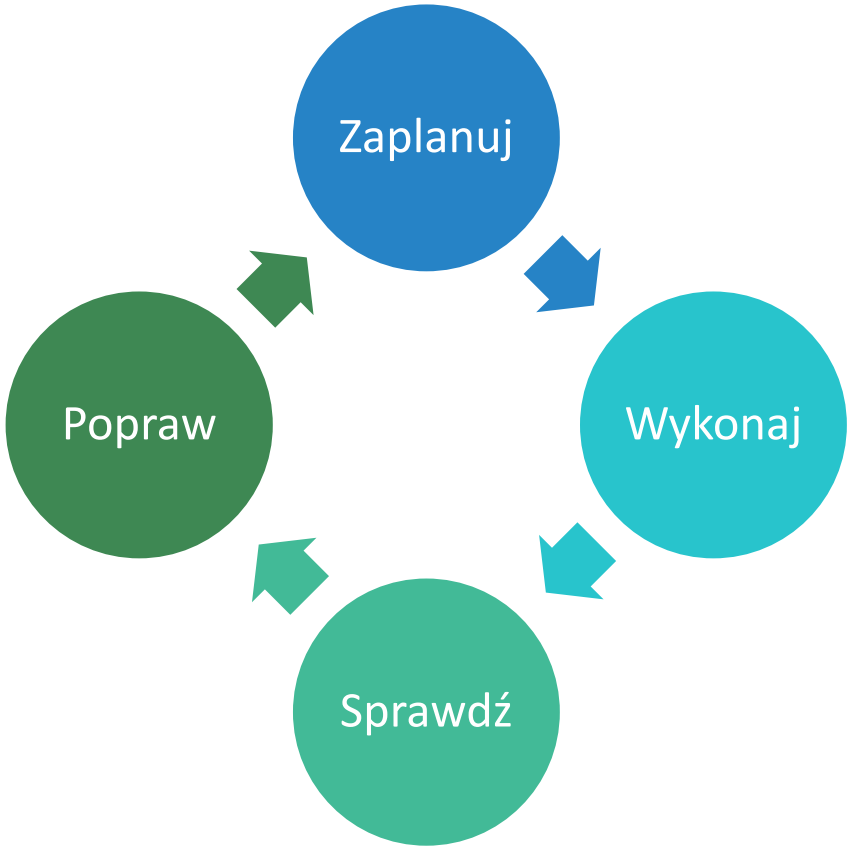

Wnioski

Kluczowa rola samorządu terytorialnego jako organu posiadającego kompleksowe informacje na temat problemu uzależnień, kształtującego, poprzez Gminny Program, lokalną strategię działań oraz, co chyba najważniejsze, posiadającego możliwość finansowania działań zaplanowanych w Programie.

Jedynie współpraca i partnerstwo wielu podmiotów przynieść może wymierne korzyści społeczne i zdrowotne zarówno osobom uzależnionym, jak też innym mieszkańcom miasta.